Lietas Nr. C31348416
Lietas arhīva Nr. C-0755-17/18

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2017.gada 10.aprīlī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa tiesnese I.Zelmene, Baložu ielā 14, Rīgā, rakstveida procesā izskatīja /pers. A/ maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu un noskaidroja

Aprakstošā daļa

2016.gada 20.decembrī /pers. A/, pamatojoties uz Civillikuma 177. un 179.pantu, vērsās tiesā ar maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja ir /pers. C/ un atbildētāja meita.

Prasītāja mācās Rīgas Valsts tehnikumā 2.kursā dienas nodaļā, līdz ar to nav iespējams nodrošināt sev uzturu strādājot algotu darbu, jo arī laiks pēc mācību stundām prasa rūpīgu mācību darbu.

Ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2006.gada 26.jūnija spriedumu civillietā Nr.C31159806 par labu prasītājas mātei /pers. C/ tika piedzīti uzturlīdzekļi nepilngadīgas meitas /pers. A/ uzturam no /pers. B/ 114,00 *euro* apmērā. /pers. B/ uzturlīdzekļus nav maksājis un prasītājas māte /pers. C/ tos saņēma no Uzturlīdzekļu garantijas fonda.

Prasītāja dzīvo kopā ar māti /pers. C/, kura atbilstoši saviem ienākumiem prasītāju uztur.

Ņemot vērā minēto, prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai ik mēnesi uzturlīdzekļus 111 EUR apmērā, bet ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz laikam, kamēr pats spēs sevi apgādāt.

Tāpat prasītāja lūdz prasību izskatīt rakstveida procesā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} panta noteikumiem atbildētājam 2016.gada 20.decembrī tika nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un paskaidrojumu veidlapa, ar lūgumu līdz 2017.gada 5.janvārim iesniegt tiesā rakstveida paskaidrojumus. Tāpat atbildētājam tika izskaidrots, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētājs var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus tiesai nav sniedzis.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26} pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{26} pantu tiesa, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus, iztiesā lietu tiesas sēdē, ja ir saņemts puses pamatots lūgums un tiesa atzīst par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē.

Līdz ar to saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} un 250.^{26} panta nosacījumiem tiesa nolēmusi izskatīt lietu rakstveida procesā, nosakot, ka sprieduma norakstu varēs saņemt Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas kancelejā 2017.gada 10.aprīlī, un 2017.gada 6.martā nosūtījusi prasītājai uz deklarēto dzīvesvietu un atbildētājam uz pēdējo zināmo dzīvesvietu par to paziņojumu (lietas 23.lapa). Savukārt atbilstoši Civilprocesa 54.^{1} un 59. panta nosacījumiem atbildētājam par sprieduma noraksta saņemšanas datumu un izmantojamām procesuālajām tiesībām paziņots ar sludinājumu, kas publicēts oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" 2017.gada 8.martā (lietas 33.lapa).

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tikai tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus un iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

No lietas materiāliem izriet, ka /pers. B/ un /pers. C/ ir /datums/dzimušās /pers. A/ vecāki. No minētā secināms, ka prasītāja ir sasniegusi pilngadību.

Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Šajā gadījumā ir konstatējams, ka prasītāja vairs nav uzskatāma par bērnu Civillikuma 179.panta izpratnē, ja ņem vērā Civillikuma 177.pantā definēto „bērna" definīciju. Nav šaubu, ka prasītāja ir atbildētāja meita, taču nevar uzskatīt, ka pilngadību sasniedzis cilvēks būtu uzskatāms par bērnu, jo tādā gadījumā varam nonākt līdz situācijai, kad pilngadīgā persona, necenšoties uzsākt darba gaitas, nespēs pats sevi apgādāt, un šis pienākums gulsies uz tēvu un māti neierobežotā laika periodā.

Saskaņā ar lietā esošo Rīgas Valsts tehnikuma izziņu prasītāja 2016./2017. mācību gadā mācās Rīgas Valsts tehnikuma 2.kursā dienas nodaļā.

Nepārprotami ir skaidrs, ka prasītājai, lai viņa veiksmīgi varētu pabeigt apmācības, ir nepieciešams tēva un mātes materiālais atbalsts, ko nav noliedzis atbildētājs.

Pēc tiesas ieskatiem, apstāklis, ka prasītāja pēc pilngadības sasniegšanas turpina mācības skolā, iegūstot izglītību, rada dibinātu pamatu uzskatīt, ka prasītāja bez attaisnojošiem iemesliem neizvairās iegūt līdzekļus sevis uzturēšanai ar darbu un līdz ar to ir tiesīga saņemt līdzekļus savam uzturam no vecākiem samērīgi ar viņu mantas stāvokli.

Lietā nav pierādījumu, ka prasītājai ir regulāri ienākumi, pieder vērtīga kustama manta vai nekustami īpašumi.

Izvērtējot prasītājas mantisko stāvokli, tiesa konstatē, ka no 2017.gada 1.martā Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas sniegtās informācijas izriet, ka valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā nav reģistrētas prasītājas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu.

Savukārt no Ceļu satiksmes drošības direkcijas 2017.gada 1.martā sniegtās informācijas konstatēts, ka prasītājas īpašumā nav reģistrēti transportlīdzekļi.

No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras sniegtās informācijas redzams, ka /pers. A/ nav Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras uzskaitē kā pakalpojumu saņēmēja, laika periodā no 2016.gada janvāra līdz 2017.gada 7.martam valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas nav reģistrētas, kā arī apdrošināšanas periodi nav reģistrēti.

Attiecībā uz prasītājas tēva mantisko stāvokli lietas izskatīšanas laikā noskaidrots, ka, saskaņā ar Ceļu satiksmes drošības direkcijas 2017.gada 1.martā sniegto informāciju, atbildētāja īpašumā nav reģistrēti transportlīdzekļi. Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas informācija apliecina, ka valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā nav reģistrētas atbildētāja īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu.

No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras sniegtās informācijas redzams, ka /pers. B/ nav Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras uzskaitē kā pakalpojumu saņēmējs, laika periodā no 2016.gada janvāra līdz 2017.gada 7.martam valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas nav reģistrētas, kā arī apdrošināšanas periodi nav reģistrēti.

Tiesa, izvērtējot atbildētāja mantisko stāvokli, uzskata, ka prasītājas pieprasītā summa 111,00 *euro* apmērā, ir samērīga gan ar viņas vajadzībām, gan ar atbildētāja materiālajām iespējām, jo uzturdošanas pienākums gulstas uz abiem vecākiem, un uzturlīdzekļu apmēru nosaka samērā ar vecāku mantas stāvokli, nevis pamato ar visām bērna vajadzībām.

Saskaņā ar likuma „Par valsts pensijām" 19.panta ceturto daļu un Valsts sociālo pabalstu likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktu, par darba nespējīgiem ģimenes locekļiem (apgādājamām personām) uzskatāmi arī tie pilngadīgie bērni, kuri mācās vispārējās vai profesionālās izglītības iestādēs dienas nodaļā un nav vecāki par 20 gadiem vai studē augstskolā dienas nodaļā (pilna laika klātienē) un nav vecāki par 24 gadiem.

Tiesa lietā ir nodibinājusi, ka uz prasītāju ir attiecināma likuma „Par valsts pensijām" 19.panta ceturtās daļas un Civillikuma 179.panta prasības, jo viņa mācās augstskolā un nav vecāka par 24 gadiem. Līdz ar to uzturlīdzekļi piedzenami līdz brīdim, kamēr prasītājs pats sevi spēs apgādāt - beigs studijas augstskolas dienas nodaļā, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai. No minētā secināms, ka uzturlīdzekļu sniegšanas pienākumu likums ir saistījis vienīgi ar vecāku mantas stāvokli un laiku, kad bērns sevi spēj apgādāt. Šāds tiesas secinājums arī tiek balstīts uz Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2010.gada 13.janvāra spriedumu lietā Nr. SKC-99.

Minimālo uzturlīdzekļu apmēru pilngadīgam bērnam likumdevējs nav noteicis.

Novērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka atbilstoši taisnīguma un samērīguma principam no atbildētāja prasītājas labā piedzenami uzturlīdzekļi 111,00 *euro* apmērā, ņemot vērā, ka uzturdošanas pienākums gulstas uz abiem vecākiem. Tiesa ņem vērā, ka 111,00 *euro* mēnesī ir minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kāds bija noteikts valstī 2016.gadā, tas ir uz prasības pieteikuma iesniegšanas brīdi, nepilngadīga bērna uzturēšanai pēc 7 gadu vecuma sasniegšanas, jo saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus. Katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai jānodrošina uzturlīdzekļi 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, savukārt, katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai- 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanas kārtību" minimālā mēneša darba alga no 2017.gada 1.janvāra sastāda 380 *euro*, bet minimālā mēnešalga no 2016.gada 1.janvāra līdz 2016.gada 31.decembrim sastādīja 370 *euro*.

Minētais kā uzturlīdzekļu mēneša minimālā summa nav tieši saistoša tiesai, izspriežot lietu par uzturlīdzekļu piedziņu pilngadīga bērna uzturam, bet kalpo kā atskaites punkts par to minimālo uzturlīdzekļu apmēru mēnesī, kas ir piespriežams bērnam līdz 18 gadu vecumam neatkarīgi no vecāku mantiskā stāvokļa.

Tāpēc tiesa vadās konkrētajā lietā, jautājumā par piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, no analoģijas ar MK noteikumos Nr.37 noteikto. Tiesa nekonstatē, ka pilngadīga skolēna vajadzības būtu mazākas nekā, piemēram, septiņpadsmit gadu veca vidusskolēna vajadzības, bet uz kuru attiecas iepriekš norādītie noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Tiesa arī ņem vērā, ka prasītāja lūdz minimālo uzturlīdzekļu apmēru - 30% no noteiktās minimālās darba algas. Tomēr, tiesa secina, ka uzturlīdzekļu apmērs šajā gadījumā nav nosakāms procentuālā izteiksmē no valstī noteiktās minimālās algas. Uzturlīdzekļu piedziņa uzsākama no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā - 2016.gada 20.decembra līdz brīdim, kad bērns pats sevi var apgādāt, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecumam.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, prasītājs bija atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, iesniedzot tiesā prasības pieteikumu par uzturlīdzekļu piedziņu. Līdz ar to, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, 35.panta pirmās daļas 3.punktu un 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu no atbildētāja par labu valstij piedzenama valsts nodeva 199,80 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 6,58 *euro* apmērā un ar sludinājuma ievietošanu oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" saistītie izdevumi 3,13 *euro* apmērā (sludinājuma teksta sagatavošana 1,71 *euro*, sludinājuma publikācija 1,42 *euro*), kopā 209,51 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgas izpildes termiņš nosakāms 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta otro daļu, Civillikuma 177. un 179.pantu, Civilprocesa likuma 8.pantu, 42.panta pirmo daļu, 35.panta pirmās daļas 3.punktu un 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu 43.panta pirmās daļas 3.punktu, 93., 97.pantu, 204.[1] panta otro daļu, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā - 2016.gada 20.decembra, 111,00 *euro* (viens simts vienpadsmit *euro*), ik mēnesi, līdz brīdim, kad bērns pats sevi var apgādāt, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecumam.

AS "Swedbank" norēķinu konts Nr./konta numurs/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts nodevu par labu valstij 199,80 *euro* (viens simts deviņdesmit deviņi *euro* un 80 centi) apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 9,71 *euro* (deviņi *euro* 71 centi) apmērā.

Valsts nodeva iemaksājama - Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, Saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr. LV55TREL1060190911200. Maksājuma mērķī jānorāda atsauce uz Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 6.marta spriedumu civillietā Nr.C31348416.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami- Saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas Nr. LV90001672316, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, kods TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķī jānorāda ieņēmumu ekonomiskās klasifikācijas kods- 21499 un atsauce uz Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 10.aprīļa spriedumu civillietā Nr.C31348416.

Noteikt atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei -10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Sprieduma, daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu valsts labā, labprātīgas izpildes gadījumā, dokumentus, kas apstiprina tiesas izdevumu samaksu, tiesas noteiktajā termiņā iesniegt Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā, Baložu ielā 14, Rīgā.

Spriedumu 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Pilns sprieduma teksts sagatavots 2016.gada 10.aprīlī.

Tiesnese I.Zelmene